

Asia: VN/35729/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi sosiaalihoitolaain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Taustatiedot lausunnonantajalta

Edustan

Muu

Lausunnonantajan lausunto

1 Onko ehdotus kokonaisuudessaan kannatettava?

Ei kantaa

Perustelut tiiviisti esityksen kannatettavuudesta?

-

2 Vastaavatko ehdotukset esityksen tavoitteita?

Ei kantaa

Perustelut tiiviisti esityksen tavoitteista?

-

3 Lausuntopalaute luvusta 1, onko erityistä tukea tarvitsevaa asiakasta koskeva pykäläesitys 5 a § kannatettava?

Ei kantaa

Perustelut tiiviisti esityksen kannatettavuudesta?

-

4 Lausuntopalaute luvusta 2, onko erillinen hyvinvoinnin edistämistä koskeva 10 a § kannatettava?

Ei kantaa

Perustelut tiiviisti esityksen kannatettavuudesta?

-

5 Lausuntopalaute luvusta 3 - sosiaalityö ja sosiaaliohjaus: Ovatko ehdotukset selkeitä ja toteutettavissa olevia?

Ei kantaa

Perustelut tiiviisti?

-

6 Lausuntopalaute luvusta 3 - lapsiperhepalvelu: Onko ehdotus uudesta lapsiperhepalvelusta ja siihen sisältyvästä taloudellisesta tuesta selkeä ja toteutettavissa oleva?

Ei kantaa

Perustelut tiiviisti?

-

7 Lausuntopalaute luvusta 3 - Onko ehdotus uudesta työkäisten toimintakyvyn ja osallisuuden tuen palvelusta selkeä ja toteutettavissa oleva?

Ei

Perustelut tiiviisti?

Kuvaus palvelujärjestelmän muutoksesta ja monialaisen tuen tarpeesta tuo esiin yhden keskeisen ristiriidan lakiehdotuksessa:

Tiedetään, että pitkäaikaistyöttömien tilanteet vaativat pitkäkestoista, yksilöllistä ja monialaista tukea, mutta lakimuutos ei osoita, miten tämä tuki käytännössä turvataan uudessa rakenteessa.

Lakiehdotuksessa ei riittävästi varmisteta, että monialainen, asiakkaan tarpeista lähtevä tuki toteutuisi rakenteellisesti velvoittavana ja systemaattisena osana palvelujärjestelmää, vaan se jää pitkälti alueellisen toteutuksen varaan. Tämä lisää riskiä palvelujen eriytymisestä sekä siitä että kaikkein haastavimmassa asemassa olevat asiakkaat eivät saa riittävää ja oikea-aikaista palvelukokonaisuutta.

Lisäksi on tärkeää tunnistaa, että työkyky ei ole kaksijakoinen ilmiö: 1) työkykyiset → työllisyyspalvelut ja 2) työkyvyttömät → sosiaali- ja terveystyöpalvelut.

Suuri osa asiakkaista sijoittuu työkykyisten ja työkyvyttömien väliin, mutta palvelujärjestelmä rakentuu edelleen pitkälti tälle jaolle. Mikäli uusi palvelu ei pysty vastaamaan tämän ryhmän tarpeisiin joustavilla ja yksilöllisillä ratkaisuilla, on riskinä, että heidän mahdollisuutensa edetä kohti työllistymistä heikkenevät nykyisestä entisestään.

8 Muu lausuntopalaute lukuun 3?

-

9 Lausuntopalaute sosiaalihuollon toteuttamisen alkuvaiheessa: neuvonta ja ohjaus, vireilletulo ja sosiaalihuollon asiakkuus, yhteyden saaminen sosiaalihuoltoon ja tuen tarpeen arviointi (luvut 2 ja 4) Ovatko ehdotukset selkeitä ja toteutettavissa olevia?

Ei kantaa

Perustelut tiiviisti?

-

10 Lausuntopalaute luvusta 4 – asiakassuunnitelma ja omatyöntekijä? Ovatko ehdotukset selkeitä ja toteutettavissa olevia?

Ei kantaa

Perustelut tiiviisti?

-

11 Lausuntopalaute luvusta 4 - erityistä tukea tarvitsevan lapsen sosiaalityöntekijän asiakasmitoitus. Onko ehdotus selkeä ja toteutettavissa oleva?

Ei kantaa

Perustelut tiiviisti?

-

12 Muu lausuntopalaute lukuun 4?

-

13 Lausuntopalaute luvusta 5 - sosiaalityöntekijän erityiset tehtävät. Onko ehdotus selkeä ja toteutettavissa oleva?

Ei kantaa

Perustelut tiiviisti?

-

14 Lausuntopalaute luvusta 5 - sosiaalihuollosta vastaava viranhaltija. Onko ehdotus selkeä ja toteutettavissa oleva?

Ei kantaa

Perustelut tiiviisti?

-

15 Lausuntopalaute sosiaalihuollon asiakastietojen kirjaamisesta. Onko ehdotus selkeä ja toteutettavissa oleva?

Ei kantaa

Perustelut tiiviisti?

-

16 Lausuntopalaute asiakasmaksuihin ehdotetuista muutoksista?

-

17 Lausuntopalaute muista säädösmuutosehdotuksista?

-

18 Antaako esitysluonnos riittävän ja oikean kuvan lakiehdotusten taloudellisista vaikutuksista?

Ei

Perustelut tiiviisti?

Esitetyt säästöt, kuten kuntouttavan työtoiminnan lakkauttamiseen liittyvät kustannusvähennykset, näyttäytyvät osin kapeina ja kohdentuvat yksittäisiin momentteihin ilman, että riittävästi arvioidaan kuntouttavan työtoiminnan loppumisesta aiheutuvien kustannusten siirtymistä muihin palveluihin.

Vaikutusarvioissa jää puutteelliseksi erityisesti se, mitä tapahtuu niille asiakkaille, joiden palvelut heikkenevät tai katkeavat. On olemassa merkittävä riski, että kustannukset siirtyvät toimeentulotukeen, sosiaalityöhön ja terveydenhuollon palveluihin, mikä voi kokonaisuutena lisätä julkisia menoja pitkällä aikavälillä.

19 Antaako esitysluonnos riittävän ja oikean kuvan lakiehdotusten muista vaikutuksista ja yhteisvaikutuksista?

Ei

Perustelut tiiviisti?

Esitysluonnos ei anna riittävän kattavaa kuvaa lakiehdotusten muista vaikutuksista, eikä niiden yhteisvaikutuksista. Vaikutusarvioissa jää puutteelliseksi erityisesti se, miten uudistus vaikuttaa kaikkein heikoimmassa työmarkkina-asemassa oleviin asiakkaisiin, joiden palvelutarve on monialainen ja usein pitkäkestoinen.

Silvennoinen Sami
Hyria koulutus Oy